

De Chanyuan Qinggui zegt: "zet je wakker geworden geest aan het werk en span je voortdurend in om maaltijden te verzorgen die vol variëteit zijn en die passend zijn voor de behoefte en de gelegenheid, en dat zal iedereen in staat stellen met hun lichaam en geest (de Dharma) te beoefenen met zo weinig mogelijk hindernissen."

Instructies voor de Zen kok.

*Tenzo Kyokun door
Dogen Zenji.*

de
3 juwelen

Geschreven door Dogen in de lente van 1243 in Kosho-Ji voor de volgelingen van het Pad
in komende generaties.

Vertaald uit : From the ZEN KITCHEN to ENLIGHTENMENT

Refining your life

DOGEN AND UCHIYAMA

Translated in English by Thomas Wright

Weatherhill 1983/1994

Dogen's Tenzo Kyokun as it appears in the Eiheigen Zenji Shingi, an official compilation of Dogen's
works by Reiy Endō, published by the Sōtō-shū Shūmukō in 1956/1970

Sinds oude tijden zijn er in de kloostergemeenschappen, die de Weg van de Boeddha beoefenen, zes functionarissen aangesteld om de aangelegenheden van de gemeenschap te overzien.

De monniken die deze taken uitvoeren zijn allemaal volgelingen van de Boeddha en voeren de activiteiten uit in de geest van het boeddhisme.

Eén van deze taken is de tenzo, die de verantwoordelijkheid draagt voor het bereiden van de maaltijden van de monniken.

Er staat geschreven in de Chanyuan Qinggui de regels voor een Zen klooster: 'de taak van de tenzo is het verzorgen van de maaltijden voor de monniken.' Dit werk werd altijd uitgevoerd door monniken die de Weg al lange tijd beoefenden en door anderen die de bodhisattva geest in zichzelf gewekt hadden. Zo'n beoefening vraagt om de inzet van je hele energie. Als iemand, aan wie dit werk is toevertrouwd zo'n inzet mist, zal hij alleen maar onnodige ontberingen en lijden ondergaan en dat heeft geen waarde voor zijn beoefening van de Weg.

De Chanyuan Qinggui zegt: 'zet je wakker geworden geest aan het werk en span je voortdurend in om maaltijden te verzorgen die vol variëteit zijn en die passend zijn voor de behoefte en de gelegenheid, en dat zal iedereen in staat stellen met hun lichaam en geest (de Dharma) te beoefenen met zo weinig mogelijk hindernissen.'

Door de eeuwen heen hebben vele grote meesters en patriarchen, zoals Guishan Lingyou en Dongshan Shouchi, gediend als tenzo.

Hoewel het werk alleen maar het bereiden van maaltijden is, is de geest ervan verschillend van het werk van een gewone kok of keukenhulp. Toen ik in China was, ten tijde van de Song, sprak ik in mijn vrije tijd met veel oudere monniken die jaren ervaring hadden met het werken in de verschillende functies. Zij hebben mij iets verteld van wat zij in hun werk geleerd hadden.

Wat zij te zeggen hadden, moet zeker de kern geweest zijn van wat door vroegere boeddha's en patriarchen, door de eeuwen heen overgedragen is. We moeten het werk van de tenzo, beschreven in de Chanyuan Qinggui, grondig bestuderen en bovendien goed luisteren naar wat degenen die dit werk gedaan hebben ons over de details vertellen.

Ik zal nu het werk van de tenzo beschrijven over een periode van een complete dag. Na het middagmaal gaat de tenzo naar de *tsusu* (assistent van de hoofdmonnik) en *kansu* (hoofdmonnik) om de rijst, groenten en andere ingrediënten voor de maaltijden van de volgende ochtend en middag te halen. Als hij deze heeft, moet hij ze net zo voorzichtig behandelen als zijn eigen ogen.

Meester Renyong van Baoneng zei: 'gebruik de bezittingen en eigendommen van de gemeenschap zo voorzichtig alsof het je eigen ogen zijn.' De tenzo moet alle voedsel die hij ontvangt met respect behandelen, alsof het voor een koningsmaal wordt gebruikt. Gekookt en ongekookt voedsel moet op dezelfde wijze behandeld worden. Daarna komen alle functionarissen in de keuken bijeen en beslissen welk voedsel voor de volgende dag wordt gebruikt, bijvoorbeeld het soort rijstepap, de groenten, de sauzen en kruiden.

In de Chanyuan Qinggui staat: 'de tenzo moet de andere functionarissen raadplegen om te beslissen over de hoeveelheid voedsel en het aantal bijgerechten voor de ochtend en middag maaltijden.' Dit zijn de *tsusu*, *kansu*, *fusu* (penningmeester), *ino* (werkmeester en leerprogramma) en *shissui* (bouwmeester/onderhoud.) Zodra zij de maaltijden gekozen hebben worden de menu's opgehangen op het mededelingenbord voor de kamer van de abt en voor de studiehale.

Als dit gedaan is, kunnen de voorbereidingen voor de volgende ochtend maaltijd beginnen. Je mag het wassen van de rijst of het bereiden van de groenten niet aan anderen overlaten, maar moet het met je eigen handen uitvoeren. Geef je volledige aandacht aan het werk en zie wat er in die situatie nodig is. Wees niet afwezig of nalatig noch zo geabsorbeerd in één aspect ervan dat je de andere aspecten niet meer opmerkt.

Zie één druppel in de oceaan van verdienste niet over het hoofd (door het werk aan anderen over te laten.) Kweek een geestestoestand die ernaar streeft om de bron van verdienste op de berg van goedheid te vergroten.

In de Chanyuan Qinggui vinden we ook: 'een tenzo dient de gemeenschap niet als hij een maaltijd serveert zonder de harmonie van de zes smaken en de drie kwaliteiten.'

Als je de rijst wast, verwijder dan al het zand dat je ziet. Als je de rijst bekijkt, zie dan het zand tegelijkertijd. Als je naar het zand

kijkt, zie dan ook de rijst. Onderzoek ze allebei zorgvuldig. Dan komt een maaltijd die de zes smaken en de drie kwaliteiten bevat op natuurlijke wijze tot stand.

Xuefeng Yicun was tenzo onder Dongshan Liangjie. Op een dag terwijl Xuefeng de rijst aan het wassen was, kwam Dongshan toevallig voorbij en vroeg: 'was je het zand en pik je de rijst eruit of was je de rijst en pik je het zand eruit?' 'Ik was ze samen en gooi zowel de rijst en het zand weg' antwoordde Xuefeng. 'In vredesnaam wat eten de monniken hier dan?' drong Dongshan aan. Als antwoord draaide Xuefeng de rijstbak om. Toen hij dat zag, zei Dongshan: 'de dag zal komen dat je onder een andere meester zal oefenen.'

Op dezelfde wijze hebben de grote meesters van de vroegste tijden, die de Weg van de Boeddha al lang beoefenen, het werk met hun eigen handen uitgevoerd. Hoe zijn wij, onervaren beoefenaars van de huidige tijd in staat om zo nalatig in onze beoefening te blijven!

Degenen die voor ons gekomen zijn hebben gezegd: 'de geest van de tenzo die de Weg zoekt wordt verwerkelijkt door het oprollen van zijn mouwen.'

Om te zorgen dat je niets van de rijst weggooit als je het zand eruit pikt, doe je het zorgvuldig met je eigen handen. In de Chanyuan Qinggui vinden we ook: 'houdt je aandacht volledig bij je werk als je de maaltijd bereidt; houdt je met ieder aspect ervan bezig zodat het op natuurlijke wijze goed verloopt.' Vervolgens moet je niet achteloos het witte water weggooien dat overblijft na het wassen van de rijst. In vroegere tijden werd een stoffen zak gebruikt om het water te filteren voor het weggegooid werd. Als je de rijst hebt gewassen, doe je het in de kookpot. Wees heel voorzichtig anders kan er per ongeluk een muis invallen. Laat in geen geval iemand die toevallig door de keuken komt zijn vingers in de pot steken of erin kijken. Maak de groenten klaar die als bijgerecht voor de volgende ochtendmaaltijd gebruikt zullen worden. Ruim tegelijkertijd de rijst en de overgebleven soep van de middagmaaltijd op. Was de rijstpot en de soepot heel zorgvuldig uit samen met enig ander gebruikt keukengerei.

Zet die dingen die normaal op een hoge plaats horen op een hoge plaats en diegenen die het meest stabiel op een lage plaats zijn op een lage plaats. Dingen die normaal op een hoge plaats horen, blijven het best op een hoge plaats

staan terwijl degenen die op een lage plaats horen hun grootste stabiliteit daar vinden. Maak de eetstokjes, lepels en ander keukengerei schoon, behandel ze met gelijke zorg en gewaarzijn terwijl je alles terugplaatst waar het normaal hoort. Houd je geest gericht op je werk en laat geen dingen achteloos slingeren. Als dit werk gedaan is, is het tijd om het middagmaal voor de volgende dag te bereiden.

Ten eerste - controleer of er insecten, erwten, zemelen of kleine stenen in de rijst zitten, zo ja, haal ze er zorgvuldig uit. Terwijl je de rijst en groenten kiest die je gaat gebruiken, lezen degenen die onder de tenzo werken soetras voor aan de kamado. Begin dan met het bereiden van de ingrediënten voor de bijgerechten en de soep en reinig alles zorgvuldig van vuil of insecten.

Als de tenzo het eten van de kusu ontvangt, mag hij nooit klagen over de kwaliteit of hoeveelheid ervan maar moet altijd alles met de grootste zorg en aandacht behandelen.

Er kan niets erger zijn dan klagen over teveel of te weinig ingrediënten of dat iets van inferieure kwaliteit is. Blijf dag en nacht bezig met alles wat je nog te doen hebt en laat het in je geest een plaats te vinden. Sta je geest (Zelf) en alle dingen toe om samen als een geheel te functioneren, alles wat je tegenkomt is je leven. Richt je aandacht voor middernacht op het organiseren van het werk voor de volgende dag. Na middernacht begin je met de voorbereidingen voor het ochtendmaal. Was na het ochtendmaal de potten en kook de rijst en de soep voor het middagmaal.

De tenzo moet bij de gootsteen aanwezig zijn als de rijst geweekt wordt en het water afgemeten. Houd je ogen open. Zorg dat er geen korrel rijst verloren gaat. Was de rijst grondig, doe het in de pot, steek het vuur aan en kook het. Een oud spreekwoord zegt: 'zie de pot als je eigen hoofd, zie het water als je levensbloed.'

Schep de gekookte rijst in een bamboemand in de zomer of een houten bak in de winter en zet het dan op tafel. De rijst moet op dezelfde tijd klaar zijn als de soep en de bijgerechten.

De tenzo moet aanwezig zijn bij het koken van de rijst en de soep en ze goed in de gaten houden. Dit geldt wanneer de tenzo zelf het werk doet maar ook wanneer hij assistenten heeft die hem met het koken helpen of voor het vuur zorgen. Hoewel in de grotere kloosters tegenwoordig mensen belast zijn met het koken

van de soep of de rijst hoort de tenzo niet te vergeten dat deze mensen assistenten zijn die onder hem werken en niet verantwoordelijk zijn voor het werk. In vroegere tijden was de tenzo belast met alles, er waren geen assistenten.

Bekijk de ingrediënten nooit vanuit een gewoon perspectief als je voedsel bereidt. Denk ook niet aan de ingrediënten vanuit je eigen emoties. Bewaar een houding die grote tempels probeert te bouwen van gewone groenten, die de Dharma verkondigt door gewone activiteiten. Als je soep maakt met eenvoudige groenten, laat je dan niet afleiden door gevoelens van afkeer, neem het ook niet te licht op.

Je hoeft ook niet op te springen van vreugde omdat je ingrediënten voor het maken van een speciale schotel hebt gekregen. Om dezelfde reden ben je ook niet verrukt over een maaltijd die bijzonder goed smaakt en voel je ook geen afkeer tegen een simpele maaltijd. Wees niet nalatig en onzorgvuldig omdat de ingrediënten gewoon lijken en sloof je ook niet uit voor ingrediënten die van superieure kwaliteit zijn. Je houding tegenover dingen moet niet afhankelijk zijn van hun kwaliteit. Iemand die door de kwaliteit van iets wordt beïnvloedt of die zijn spraak of manieren verandert naar gelang het uiterlijk of de positie van degene die hij ontmoet, is geen man van de Weg.

Versterk je vastberadenheid en wijd je leven aan het overtreffen van de opmerksaamheid die de oude patriarchen hebben bereikt. Wees nog meer nauwgezet dan degenen die voor je kwamen.

Hoe passen we ons levensdoel toe zodat het kan dienen voor de Weg?

Als oude meesters in het verleden in staat waren om een eenvoudige soep van groene groenten te maken voor bijna niets, dan moeten wij proberen een *fijne* soep te maken van dezelfde hoeveelheid. Dat is heel moeilijk. Er zijn bijvoorbeeld grote verschillen tussen vroegere eeuwen en nu, dus om te hopen hetzelfde te bereiken als vroegere leraren is geen eenvoudige zaak. Door nauwgezet te zijn in ons handelen en al onze energie in ons handelen te laten stromen, is er geen reden waarom we niet hetzelfde kunnen als de oude meesters. We kunnen er naar streven het hoogste doel te bereiken zonder arrogant te worden. Deze dingen zijn eigenlijk vanzelfsprekend.

Toch zijn we er niet helder over omdat

onze geest rondrent als paarden in een veld, terwijl onze emoties net zo onhandelbaar zijn als in een boom slingerende apen.

Als we alleen maar een stap terug zouden doen en paard en aap zorgvuldig gadeslaan, dan zouden onze levens op natuurlijke wijze één worden met ons werk. Door dit te doen hebben we een manier gevonden om in het leven te kunnen bewegen terwijl we gelijktijdig door het leven bewogen worden.

Het is van groot belang dat we ons leven verhelderen en harmoniseren met ons werk en niet het absolute of het praktische uit het oog verliezen.

Behandel zelfs een enkel blad groen op een zodanige manier dat het het lichaam van de Boeddha weergeeft. Dit geeft de Boeddha de gelegenheid om zich in een enkel blad groen te manifesteren. Dit is een kracht die je niet met je rationele geest kan pakken. Het opereert in vrijheid rekening houdend met de situatie op een natuurlijke manier. Tegelijkertijd werkt deze kracht in ons leven om de activiteiten te verhelderen en op orde te brengen en is goed voor alle levende wezens.

Nadat alle voorbereidingen voor de maaltijd klaar zijn, ruim je grondig op en zet alles terug op de plaats waar het hoort. Als de drum klinkt en de bel luidt in de ochtend en de avond voor zazen of om naar de meester te gaan om zijn lering te horen, zorg dan dat je het niet mist.

Als je naar je kamer teruggaat, sluit dan je ogen en tel het aantal mensen in de monnikshal. Vergeet de ouderen en degenen die in afzondering leven niet evenals degenen die in eenpersoons kamers wonen. Tel ook degenen in de ziekenzaal en iedere andere oudere (monnik.) Daarbovenop tel je alle monniken die onderweg zijn en degenen die net aangekomen zijn en nog niet in de monnikshal leven. En tenslotte tel je ook degenen die in de bijgebouwen binnen het tempelcomplex wonen erbij. Als je twijfelt, controleer het dan met de andere hoofden van de afdelingen of met degenen die het beheer hebben over de verschillende gebouwen waar mensen zouden kunnen verblijven.

Als je precies weet hoeveel er in het complex zijn, bereken dan de hoeveelheid voedsel die gekookt moet worden. Voor iedere korrel rijst die gegeten wordt, geef je een korrel. Als je een korrel deelt, kan het resultaat twee halve korrels zijn, of misschien drie of vier. Anderzijds kan een korrel gelijk zijn aan

een halve korrel of misschien twee halve korrels. Maar ook kunnen twee halve korrels als een hele korrel geteld worden. Je moet in staat zijn heel duidelijk te zien hoeveel je over zult houden als je een deel rijst toevoegt, en ook of je genoeg overhoudt als je een deel rijst wegneemt.

Als je een korrel rijst uit Luling eet, kan je de monnik Guishan worden. Als je een korrel toevoegt, kan je de koe worden. Soms wordt Guishan door de koe gegeten, soms wordt de koe door Guishan in de wei gezet! Denk goed na of je al deze dingen grondig hebt begrepen en in staat bent om deze berekeningen te maken. Ga alles nog eens goed na en als je deze details hebt begrepen, wees dan bereid ze aan anderen uit te leggen zodat ze het ook begrijpen. Wees vindigrijk in je beoefening, zie de koe en Guishan als één niet als twee, hoewel ze tijdelijk zo verschijnen. Vergeet dit geen moment in je dagelijks leven.

Als iemand geld geeft om voedsel te kopen, overleg dan met de andere functionarissen hoe dat geld besteed kan worden. Dit is door de eeuwen heen de gewoonte in boeddhistische gemeenschappen. Ook bij andere soorten donaties, zoals dingen die tussen de monniken verdeeld kunnen worden, overleg je met de andere functionarissen. Met andere woorden, maak geen inbreuk op de autoriteit van de andere functionarissen en neem ook geen beslissingen over zaken die niet tot je verantwoordelijkheid behoren.

Nadat iedere maaltijd zorgvuldig bereid is, wordt het op een tafel gezet. Doe je *kesa* om en vouw je *zagu* uit. Met je gezicht naar de *sodo*, waar iedereen zazen doet, offer je wierook en buigt negen keer.

Daarna draag je de maaltijd de *sodo* in.

De tenzo is dag en nacht bezig met het regelen en voorbereiden van maaltijden zonder een moment te verspillen. Alleen als hij al zijn energie geeft aan wat de situatie nodig heeft zullen de handelingen en de methode waarmee hij zijn werk uitvoert natuurlijkerwijze de zaden van de Boeddha Dharma voeden.

Door het werk van de tenzo te doen stelt hij de andere monniken in staat hun beoefening op een heel stabiele wijze voort te zetten.

Het is al honderden jaren geleden sinds de Boeddha Dharma in Japan geïntroduceerd werd. Toch heeft niemand ooit geschreven over het bereiden en serveren van maaltijden als een

uitdrukking van de Boeddha Dharma. Geen enkele meester heeft ook over deze dingen gesproken. Nog minder werd er gesproken over het negen keer buigen voor het serveren van de maaltijd aan de monniken. Een dergelijke beoefening is nooit in de geest van iemand in dit land opgekomen. Hier maakt het mensen niets uit om te eten als beesten. Ze houden zich niet bezig met hoe ze eten. Wat een bedroevende toestand. Het doet me verdriet dingen zo te zien. Waarom moet het zo zijn?

Toen ik in het klooster op Mt. Tiantong verbleef, was de tenzo een monnik genaamd Lu van Qingyuan Fu. Op een dag na het middagmaal liep ik naar een ander gebouw in het complex en zag Lu bezig paddestoelen te drogen voor de *butsuden* in de hete zon. Hij had een bamboe stok maar had geen hoed op zijn hoofd. Het was zo heet dat de tegels langs het pad je voeten konden verbranden. Lu werkte hard en was overdekt met zweet. Ik kon het niet helpen maar voelde dat het werk teveel voor hem was. Zijn rug was gespannen als een boog, zijn lange wenkbrauwen waren zo wit als een kraanvogel. Ik naderde en vroeg naar zijn leeftijd. Hij zei dat hij acht en zestig was. Toen vroeg ik hem waarom hij geen assistenten gebruikte. Hij zei: 'andere mensen zijn mij niet'. 'U heeft gelijk' zei ik 'ik kan zien dat uw werk de activiteit van de Boeddha Dharma is, maar waarom werkt u zo hard in deze brandende zon?'

Hij antwoordde: 'als ik het nu niet doe, wanneer kan ik het dan wel doen?' Ik kon niets meer zeggen. Terwijl ik langs dat pad liep begon ik de ware betekenis van de rol van de tenzo innerlijk te begrijpen.

Ik kwam in april 1223 in China aan, maar omdat ik geen toestemming kreeg om aan land te gaan, bleef ik aan boord van het schip in de haven van Ningbo.

Toen ik op een dag in mei met de kapitein aan het praten was, kwam er een oude monnik, ongeveer 60 jaar oud, aan boord om van de Japanse handelaren paddestoelen te kopen. Ik nodigde hem voor de thee uit en vroeg hem waar hij vandaan kwam. Hij zei dat hij tenzo was van een klooster op de Ayuwang berg en voegde er aan toe: 'oorspronkelijk kom ik van Xishu, hoewel ik daar meer dan veertig jaar geleden weggegaan ben. Ik ben nu 61 en heb in verschillende Zen kloosters geoefend. Toen ik verleden jaar in Guyun woonde, bezocht ik het klooster op Ayuwang, maar ik bracht mijn tijd daar door eigenlijk niet wetende wat ik aan het

doen was. Verleden jaar na de zomer oefenperiode werd ik benoemd tot tenzo. Morgen is het 5 mei (vaandelfeest) en ik heb niets bijzonders om de monniken voor te zetten. Ik wilde noodlesoep bereiden, maar omdat ik geen paddestoelen had om erin te doen, kwam ik hier naartoe om ze te kopen.' Ik vroeg: 'wanneer bent U uit Ayuwang vertrokken?' Hij antwoordde: 'na de lunch.' 'Is het hier ver vandaan?' 'Ongeveer 14 mijl.' 'Wanneer gaat u weer terug naar het klooster?' 'Ik ben van plan te vertrekken zodra ik de paddestoelen gekocht heb.' 'U kunt zich niet voorstellen hoe gelukkig ik me voel dat we elkaar zo onverwacht ontmoet hebben. Ik zou graag willen dat U een poosje langer blijft als het mogelijk is en me toestaat U nog meer aan te bieden.' 'Het spijt me maar dat is nu onmogelijk. Als ik er morgen niet ben om de maaltijd te bereiden, wordt hij niet goed bereid.' 'Maar er zullen toch zeker anderen in een plaats zo groot als Ayuwang zijn die in staat zijn maaltijden te bereiden? Zij zullen toch niet zo om het hand zijn als u er niet bent, of wel?'

'Ik heb deze taak op oudere leeftijd gekregen. Het is, bij wijze van spreken, de oefening van een oude man. Hoe kan ik al dat werk aan een ander overlaten? En ik heb ook niet om toestemming gevraagd om de nacht weg te blijven toen ik het klooster verliet.'

'Maar waarom doet u het harde werk van een tenzo, op zo'n gevorderde leeftijd zijnde? Waarom brengt u uw tijd niet door met het beoefenen van zazen of het werken aan de koans van vroegere meesters? Is er iets speciaals te bereiken door het werken als tenzo?'

Hij barstte in lachen uit en zei: 'Mijn goede vriend van verre landen. Je begrijpt nog niet wat beoefening allemaal inhoudt, noch weet je de betekenis van karakters.' Toen ik de woorden van de oude monnik hoorde was ik onaangenaam verrast en voelde me diep beschaamd. Dus vroeg ik hem: 'Wat zijn karakters en wat is oefening?' Hij antwoordde: 'Als je jezelf niet voor de gek houdt met dit probleem, zal je een man van de Weg worden.' Toen was ik niet in staat de betekenis van die woorden te begrijpen. 'Als je het niet begrijpt, kom dan een keer naar Ayuwang, dan zullen we wat meer praten over de aard van karakters.' Na dat gezegd te hebben, stond hij snel op. 'Het is al laat en de zon gaat bijna onder. Jammer genoeg kan ik niet langer blijven.' Toen ging hij terug naar Ayuwang.

In juli van hetzelfde jaar verbleef ik in het klooster op de Tiantong berg. Op een dag kwam de tenzo van Ayuwang me opzoeken. Hij zei: 'De zomer oefenperiode is geëindigd en ik wil me terugtrekken als tenzo. Ik ben van plan om naar huis terug te keren. Ik hoorde dat je hier was en wilde graag met je praten en zien hoe je het maakt.'

Ik was inderdaad blij hem te zien en ontving hem hartelijk. We praatten over diverse dingen en kwamen uiteindelijk bij het onderwerp dat hij aan boord van het schip had aangeraakt over oefening en de studie van karakters. Hij zei: 'Iemand die karakters bestudeert moet weten wat karakters zijn en iemand die de Weg wil beoefenen moet weten wat oefening is.' Ik vroeg hem nogmaals: 'wat zijn karakters?' 'Een, twee, drie, vier, vijf,' antwoordde hij. 'Wat is beoefening?' 'Er is niets in de wereld, dat verborgen is.' Hoewel we ook over een heleboel andere dingen praatten, zal ik die hier niet noemen. Het kleine beetje dat ik geleerd heb over karakters en beoefening heb ik te danken aan de tenzo. Toen ik mijn meester Myozen weer ontmoette, die later in China gestorven is, vertelde ik hem over mijn ontmoeting met de tenzo van Ayuwang. Hij was heel erg blij erover te horen. Later kwam ik een gatha tegen die Xuedou voor zijn discipelen had geschreven:

Een, zeven, drie of vijf-
De waarheid die je zoekt kan niet worden
begrepen.
Later in de nacht, een heldere maan
Die de hele oceaan verlicht;
De juwelen van de draak zijn in iedere golf
zichtbaar.
Zoekend naar de maan, hij is hier,
In deze golf, in de volgende.

Toen daagde het me dat wat de tenzo gezegd had bij onze ontmoeting vorig jaar perfect samenviel met waar Xuedou door de gatha op wees. Ik realiseerde me meer dan ooit dat de tenzo iemand was die de Boeddha Dharma volledig belichaamde.

Ik zag meestal de karakters een, twee, drie, vier en vijf, nu kon ik ook zes, zeven, acht, negen en tien zien. Toekomstige leerlingen moeten in staat zijn deze kant van die kant te zien en die kant van deze kant. Je zult in staat zijn echte Zen te begrijpen die voorbij de oppervlakte van karakters gaat door te oefenen met intensieve inspanning en door al je

vingerigheid te gebruiken. Doe je het anders dan zal je op een dwaalspoor worden gebracht door diverse vormen van onzuivere Zen. Dat zal het je onmogelijk maken kundig maaltijden te bereiden voor de monniksgemeenschap.

Verhalen over de taak van de tenzo, zoals over Guishan en Dongshan, zijn door de eeuwen heen overgeleverd. Ik heb vele monniken ontmoet en gesproken die als tenzo dienden na de tenzo's van Ayuwang en Tiantong. Als we een aantal van deze verhalen nauwkeurig bekijken, zullen we de betekenis van karakters en de aard van beoefening begrijpen. Eigenlijk is het werken als tenzo de onvergelykbare beoefening van boeddha's. Zelfs iemand die abt wordt moet dezelfde instelling hebben als de tenzo.

In de Chanyuan Qinggui vinden we: 'bereid iedere maaltijd met angstvallige nauwgezetheid en zorg ervoor dat er genoeg is. Wees niet laks in de vier offeranden van voedsel, kleding, beddengoed en medicijnen. Shakyamuni zou honderd jaar geworden zijn, maar stierf toen hij tachtig was. Hij liet twintig jaar voor zijn volgelingen en leerlingen na. Vandaag de dag leven wij in de gunst van zijn verdienste. Als we zelfs maar een lichtstraal zouden ontvangen, die uit de cirkel tussen zijn wenkbrauwen komt, zouden we niet in staat zijn de verdienste daarvan uit te putten.' De tekst gaat verder: 'Denk alleen maar over hoe je het best de gemeenschap kan dienen en wees niet bang voor armoede. Zolang je geest niet beperkt is zal onbeperkt geluk je ten deel vallen.' Het hoofd van de monniken moet vanuit deze houding de monniken dienen.

Het is van het grootste belang niet te mopperen over de kwaliteit van de ingrediënten als je eten voor de monniken bereidt. Het is beter om een gemoedstoestand te cultiveren die ze volledig ziet en respecteert voor wat ze zijn. Neem een voorbeeld aan het verhaal van een oude vrouw die grote verdienste in volgende levens creëerde door aan Shakyamuni het water te geven dat ze net gebruikt had om de rijst te wassen. Of reflecteer op de laatste daad van koning Asoka die op zijn sterfbed blij een halve dadel van zijn tafel offerde aan een tempel. Daarom werd er voorspeld dat de koning nirvana zou bereiken in zijn volgende leven. De ware band tussen ons en de Boeddha komt meer uit de kleinste offerande, gegeven met oprechtheid, dan uit een grandioze donatie zonder oprechtheid. Dit is onze beoefening als

menselijke wezens.

Een schotel is niet noodzakelijk superieur omdat je het bereid hebt met fijne ingrediënten, noch is een soep inferieur als je het bereid hebt met mindere kwaliteit groenten. Als je groenten uitzoekt en gebruikt, doe dat dan van ganser harte, met een zuivere geest, zonder te proberen hun kwaliteiten te evalueren. Doe het op dezelfde manier als je een prachtig feestmaal zou bereiden.

De vele rivieren die in de oceaan stromen worden één met de smaak van de oceaan; wanneer zij in de zuivere oceaan van de Dharma stromen is er geen onderscheid zoals tussen gewoon en verfijnd voedsel. Er is één smaak en dat is de Boeddha Dharma, de wereld zoals hij is. In het cultiveren van de vonk van inspiratie om de Weg te gaan en het beoefenen van de Dharma zijn gewone en verfijnde smaken hetzelfde en niet verschillend. Een oud gezegde luidt: 'De mond van een monnik is als een oven.' Onthoudt dit goed.

Begrijp op dezelfde wijze dat een simpele groente de kracht in zich heeft om de beoefening van de Boeddha te worden en heel goed het verlangen om de Weg te gaan kan voeden. Voel nooit afkeer van gewone ingrediënten. Gebruik de groenten die je hebt op de beste manier zoals een leraar van goden en mensen. Op dezelfde manier moet je monniken niet beoordelen als waardeloos of respect verdienend.

Schenk ook geen aandacht aan het aantal jaren dat iemand oefent, lang of kort. Als we niet weten waar we onze eigen stabiliteit moeten vinden, hoe kunnen we dan weten waar iemand anders het meest stabiel is? Als het gezichtspunt van waaruit we anderen evalueren niet juist is, kunnen we hun goede eigenschappen als slecht zien en hun slechte als goed. Wat een fout om te maken!

Er zullen best verschillen zijn tussen degenen die vele jaren geoefend hebben en degenen die zojuist begonnen zijn. Of tussen degenen die met grote intelligentie begiftigd zijn en degenen die niet zo intelligent zijn. Toch zijn allen schatten van de Sangha. Hoewel iemand in het verleden fouten kan hebben gemaakt, kan hij in de context van de huidige dingen correct zijn. Wie kan er zeggen of iemand een dwaas of een wijze is?

De Chanyuan Qinggui zegt: 'In de mate waarop iemand een monnik is, of hij nu dom of wijs is, is hij een schat voor alle mensen en alle werelden.' Houd niet vast aan een oordeel van

goed of kwaad. De aspiratie om deze houding te ontwikkelen is op zichzelf de beoefening van de Weg die onvergelykelijke wijsheid voortbrengt. Een verkeerde stap nemen door te oordelen zal resulteren in het volledig missen van de Weg ondanks het feit dat men het geluk heeft gehad met boeddhisme in aanraking te komen. De kern van de beoefening van de grote meesters van vroegere tijden was dat zij hun geest en energie legden in al hun activiteiten. Broeders en zusters van toekomstige generaties die als tenzo zullen dienen, kunnen alleen de essentie van deze boeddhistische leer raken als ze oefenen op een manier die met deze houding overeenkomt. De regels van de grote leraar Baizhang Huihai moeten niet licht opgenomen worden.

Toen ik naar Japan terugkeerde verbleef ik twee jaar in het Kennin-Ji klooster. Er was een tenzo, maar slechts in naam; er was niemand die daadwerkelijk de werkzaamheden van die functie uitoefende. Het was voor niemand duidelijk dat het werk van tenzo eigenlijk een activiteit van een Boeddha was. Daarom was het niet verrassend dat er niemand was met de noodzakelijke instelling om dit werk zo te kunnen doen. Ondanks het feit dat hij zo gelukkig was geweest om tot tenzo benoemd te worden, was hij alleen maar zijn tijd aan het verspillen. Hij had nog nooit een levend voorbeeld had gezien van een tenzo die functioneerde als een Boeddha, dus kon hij nooit de standaard bereiken die nodig was voor een juiste beoefening. Het was een waarlijk pathetische situatie.

Ik observeerde nauwgezet de monnik die in de functie van tenzo benoemd was. Hij hielp zelfs nooit met het bereiden van de maaltijden, maar vertrouwde al het werk toe aan een verstrooide, onverschillige bediende, hij zelf gaf alleen maar opdrachten. Niet één keer controleerde hij of het werk wel goed gedaan werd. Het was alsof hij dacht dat het zorgvuldig bekijken hoe de rijst en de groenten werden klaargemaakt iets onbeleefds of beschamends was, zoals het gluren in de privé vertrekken van een vrouw. Hij bracht zijn tijd liggend en met iemand kletsend in zijn kamer door. Of hij hield zich bezig met het lezen en reciteren van soetras. Ik zag hem nooit dicht bij een pan komen, laat staan een inspanning doen om de noodzakelijke voorraden te verkrijgen of zelfs maar te denken over het menu van het klooster. Hij wist niet dat het zorgen voor deze dingen

ook boeddhistische beoefening is. Het kwam duidelijk ook nooit bij hem op zijn kesa om te doen en negen maal te buigen voor het serveren van iedere maaltijd, zelfs niet in zijn dromen. En omdat hij zich zelf niet bewust was van deze dingen, was hij nauwelijks in staat om de jongere monniken er iets over te leren, hoewel dat officieel waarschijnlijk zijn plicht was. Het was een pathetische en droevige toestand.

Hoewel een persoon zo gelukkig kan zijn om tot tenzo benoemd te worden, als hij de aspiratie mist om het Pad te gaan, zal hij met lege handen terugkeren van de berg van goedheid en de oceaan van kwaliteiten. Maar als een persoon nog niet de bodhisattva geest in zich zelf heeft opgewekt en hij iemand ontmoet die de bodhisattva geest wel heeft opgewekt dan zal het voor hem mogelijk zijn het Pad van de Boeddha te gaan. Of, zelfs als hij geen Verlichte meester ontmoet, maar een diepe aspiratie heeft om dit onvergelykelijke leven te leiden dan zal hij zeker zich de beoefening van het Pad eigen maken. Echter, als die beide condities er niet zijn, hoe kan iemand dan functioneren binnen een levenswijze als die van de Boeddha.

De monniken, die de verschillende functies vervulden in al de door mij bezochte kloosters gelegen op verschillende bergen in Song - China, deden dat steeds een jaar. Zij onderhielden en toonden dezelfde houding als het hoofd van de kloostergemeenschap en pasten die houding in overeenstemming met de tijd en de omstandigheden toe.

De drie aspecten van deze houding zijn: te zien dat werken voor het welzijn van anderen ook goed is voor jezelf; te begrijpen dat het bewust bezig zijn voor de voorspoed van de gemeenschap het eigen karakter verbetert; te weten dat het streven om de patriarchen van vorige generaties na te volgen en voorbij te streven betekent dat we kunnen leren van hun levens en hun voorbeelden waarderen. Wees hier duidelijk over: een dwaas ziet zichzelf als anderen maar een wijze ziet anderen als zichzelf.

Een oude meester heeft gezegd:

‘Twee-derde van onze dagen zijn al
voorbij gegaan
En we hebben niet geprobeerd duidelijk te
maken wie we zijn
We verspillen onze dagen in het najagen
van bevrediging

Zo dat, zelfs als we geroepen worden, we
weigeren om terug te keren
Wat jammer.'

Als je geen ware meester ontmoet zal je
steeds rond geslingerd worden door je
gevoelens en emoties.

Het geval van de domme zoon van een
rijke man die het huis verlaat met de familie
schat en die weggooit alsof het vuilnis is, is
werkelijk pathetisch. Op dezelfde manier
moeten we, zover als we op de hoogte zijn van
het werk van een tenzo, onze tijd niet
verkwisten.

Als we reflecteren op diegenen die als
tenzo gewerkt hebben met de instelling er het
beoefenen van het Pad in uit te drukken, zien
we dat in elk van hen hun werkwijze
nauwkeurig samenviel met hun persoonlijke
kwaliteiten. Dagui's Verlichting ontstond toen
hij werkte als tenzo onder Baizhang.
Dongshan's drie pond sesamzaad vond plaats
toen hij tenzo was. Is er iets meer waardevol
dan de realisatie van wat het Pad is? Wat is
kostbaarder dan het realiseren van het Pad?

Om een voorbeeld te geven van iemand die
naar het Pad verlangde: er was een jongen die
een offergave van zand maakte alsof het een
grote schat was. Grote voorspoed zal iemand
ten deel vallen die beelden van de Boeddha
maakt en daar grote verering voor toont, het is
dezelfde geesteshouding als de vorige. De
plichten van de tenzo zijn dezelfde als ze
honderden jaren geleden waren. Hoe kunnen
we in het werken als tenzo falen in het
verwerklijken van zijn wonderbaarlijke aard
en het Pad, op dezelfde manier als de tenzo's
van het verleden hebben gedaan? De instelling
en werkwijze van de functie zijn niet
veranderd.

Als je dus werkt in een verantwoordelijke
positie, niet alleen als tenzo, maar ook als een
andere functionaris of assistent, streef ernaar
een geest van vreugde en grootmoedigheid te
onderhouden, samen met een houding vol zorg
voor anderen.

Een vreugdevolle geest is vol van
dankbaarheid en lichtheid. Je kunt daar
zorgvuldig over nadenken. Als je in een
godenwereld geboren zou zijn, zou je
waarschijnlijk gehecht zijn geraakt aan de
plezierige dingen ervan. Je zult dan de tijd en
de mogelijkheden niet benutten om de bodhi-
geest te doen ontwaken, noch zou je

waarschijnlijk een dringende noodzaak voelen
om de Boeddha Dharma te beoefenen. En nog
minder zou je in staat zijn maaltijden te
bereiden voor de Drie Juwelen, ondanks dat ze
het hoogste en meest waardevolle zijn van alle
dingen Een oppergod of een wereldheerser zijn
is niet hetzelfde als de Drie Juwelen.

In de Chanyuan Qinggui vinden we deze
passage: 'de Sangha is het meest kostbare van
alle dingen. Diegenen die in deze gemeenschap
leven zijn bevrijd van de kleinzieligheid van
maatschappelijke aangelegenheden. Een
dergelijke gemeenschap laat een zuivere
houding zien, zonder verzinsels over de
wereld.'

Hoe gelukkig zijn we dat we geboren zijn
als mensen die de gelegenheid hebben
maaltijden te bereiden voor de Drie Juwelen.
Onze houding zou er waarlijk één moeten zijn
van vreugde en dankbaarheid.

We kunnen er ook op reflecteren hoe ons
leven eruit gezien zou hebben als we in een
hellewereld geboren zouden zijn, als een
hongerige geest, als een simpel dier of als een
demon. Hoe moeilijk zou ons leven zijn als we
deze vier ongelukkige omstandigheden of één
van de acht ongelukkige condities zouden
ondergaan. We zouden niet in staat zijn om met
kracht de Dharma in de gemeenschap te
beoefenen, zelfs als onze geest er wel toe in
staat was. En nog minder zouden we in staat
zijn voedsel te bereiden met onze eigen handen
en het te offeren aan de Drie Juwelen. Ons
lichaam en geest zullen gebonden zijn door de
beperkingen en kwellingen van die werelden en
we zullen hun last moeten dragen.

Verheug je daarom dat je in deze wereld
geboren bent, waar je je lichaam zonder
beperkingen kan gebruiken om voedsel te
offeren aan de Drie Juwelen: de Boeddha, de
Dharma en de Sangha. Als je kijkt naar de
ontelbare mogelijkheden in een tijdloos
universum hebben we een wonderbaarlijke kans
gehad. De verdienste van het werken als tenzo
zal nooit vergaan. Mijn oprechte wens is dat je
al de kracht en inspanning van al je levens en
van elk moment van iedere dag gebruikt - van
het verleden, het heden en de toekomst - door je
beoefening van het werken als tenzo, zo dat je
een sterke verbinding vormt met de Boeddha
Dharma. Als je alles met deze instelling bekijkt
wordt dat een vreugdevolle geest genoemd.

Zelfs de daden van een weldadige vorst
verdwijnen snel als schuim op water of als de

kaars die door de wind wordt uitgeblazen. Het is van meer waarde voor de Boeddha Dharma als je maaltijden klaarmaakt en ze aan de Drie Juwelen offert dan om een dergelijke heerser te zijn.

Roshin is de geest of houding van ouders. Houdt de Drie Juwelen in je gedachten op dezelfde manier als ouders zorgen voor een kind. Ouders hebben het kind lief en voeden het op, ondanks armoede of moeilijke omstandigheden. Hoe diep is zo'n liefde? Alleen ouders kunnen dat begrijpen. Ouders beschermen het kind tegen de kou en behoeden het voor de hete zon zonder zich om hun persoonlijk welzijn te bekommeren. Alleen iemand die deze geesteshouding heeft kan het begrijpen en alleen diegenen voor wie het een tweede natuur is geworden kunnen het volledig waarmaken. Dat betekent ten volle ouders te zijn. Als je met water, rijst of iets anders werkt, moet je ook dezelfde liefhebbende en zorgende aandacht geven als ouders die een kind opvoeden.

Shakyamuni gaf 20 jaar van zijn levensverwachting op om voor ons in latere generaties te kunnen zorgen. Wat is daarvan de betekenis? Het was eenvoudig een demonstratie van een liefhebbende en zorgende geestestoestand. De Tathagata deed het niet omdat hij een beloning of roem verwachtte. Hij deed het onvoorwaardelijk, zonder gedachte aan verdienste of beloning.

De grootmoedige geest is als een berg, stabiel en onpartijdig. Hij is verdraagzaam zoals de oceaan en ziet alles vanuit het breedste perspectief. Een grootmoedige geest hebben betekent dat je zonder vooroordeel bent en weigert partij te kiezen.

Als je iets moet dragen wat een ons weegt, denk dan niet dat het licht is en als je iets moet dragen wat vijftig pond weegt, denk dan niet dat het zwaar is. Laat je niet afleiden door de geluiden van de lente en wordt ook niet zwaarmoedig door de kleuren van de herfst.

Zie het wisselen van de seizoenen als een geheel en zie de relativiteit van licht en zwaar in een breed perspectief. Dan zou je het karakter voor grootmoedigheid moeten kunnen schrijven, begrijpen en bestuderen. Als de tenzo van Jiashan de diepere betekenis van grootmoedigheid niet had geweten, was hij nooit in staat geweest Fu Shangzuo uit Daiyuan op weg te helpen om de Dharma werkelijk te beoefenen. Hij barstte plotseling in lachen uit tijdens een van Daiyuan's lezingen. Als Guishan niet in staat was geweest het karakter voor grootmoedigheid te schrijven, zou hij ongetwijfeld zijn diep begrip niet aan zijn meester hebben kunnen demonstreren. Hij deed dit door het oppakken van een stuk dood hout en er drie keer op te blazen voor hij het teruggaf. Ook zou Dongshan, als hij niet grondig had begrepen wat grootmoedigheid was, niet hebben geantwoord op de vraag wat de Boeddha is door zijn nu beroemde handeling van het oppakken van drie pond sesamzaad.

Laat het heel duidelijk zijn. Door de eeuwen heen hebben alle grote meesters de betekenis van grootmoedigheid niet geleerd door het neerschrijven van het karakter, maar door de verschillende gebeurtenissen en omstandigheden in hun leven. Zelfs nu kunnen we hun stemmen duidelijk horen die de meest fundamentele waarheden en de gevolgen ervan voor onze levens uitleggen. Zij waren mensen wier ogen open waren voor wat het meest belangrijk is in een leven van beoefening, wat ons in staat stelt in contact te zijn met de Boeddha. (de Waarheid van het leven) Hun hele leven was een manifestatie van het enige doel van het Ware Zelf. Of je het hoofd van een tempel bent, een oudere monnik of een of andere functionaris, of gewoon een eenvoudige monnik, vergeet niet de houding van een vreugdevol leven, de houding van diepe bezorgdheid van ouders en het uitvoeren van al je handelingen met grootmoedigheid.

